

ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ ПЕЙЗАЖУ У ТВОРЧОСТІ ЕДУАРА ГЛІССАНА

Путівцева Н. К. (м. Харків)

Проблема пошуку ідентичності є ключовою проблемою творчості відомого мартинікського письменника і філософа Едуара Гліссана. Він вважає відтворення правдивого минулого країн Карибського басейну єдиним вірним шляхом у пошуку ідентичності антильських народів, але він впевнений, що послідовність подій антильської історії може бути вибудована лише в світлі особливостей розвитку населення на цій землі, на цьому просторі.

Гліссан використовує як мнемонічні орієнтири природні явища, такі, як циклони, виверження вулканів, періоди засухи, паводки та повені. Письменник робить з пейзажу основного свідка, першого і головного, у читанні далекого минулого. Він переконаний, що уважне прочитання «вигляду землі, що змінювалась із часом», може дозволити антильцям розв'язати історичну плутанину, породжену нав'язуванням офіційної історії. Пейзаж, за словами Гліссана, «зберігає пам'ять часів».

У романі «Четверте століття» («Le Quatrième siècle») описуються два катаклізми, які немає потреби датувати, настільки вони відомі населенню і визнані ним як часові орієнтири: циклон, що спустошив Мартиніку у 1898 році, і виверження вулкану, яке зруйнувало у 1902 році місто Сен-П'єр. Вочевидь, ці природні явища, масштаб яких раз і назавжди вривав їх у пам'ять людей, служать часовими орієнтирами для населення Мартиніки, але вони не визнаються і не фігурують у хронології офіційної історії. Саме вони дозволяють, за словами письменника, по-іншому сприймати народну історію, з повагою до реальної країни, до її геології, її географії, її клімату, а не згідно з нав'язаною європейською версією.

Слово тут творить історію, приступаючи до процесу злиття часу і простору. З'єднання темпоральності і просторовості набуває політичного підтексту. За словами Гліссана, історичне відвоювання справедливості повинно дозволити

взяти відповідальність за місце, яке антильці ніколи не визнавали своїм. Про це свідчить уривок з «Поетичного наміру» («L'Intention poétique»), де підкреслюється важливість цього визнання і взяття відповідальності за землю, за країну: «Значення [...] пейзажу або природи – це ясність, що відкривається в процесі історії, де спільнота, відірвана від своїх зв'язків і від свого коріння (або [...] від будь-якої можливості вкорінення), поступово має вистраждати пейзаж, заслужити свою природу, пізнати свій край».

LA TERNURA DEL GUERRERO EN LOS CUENTOS DE JOSÉ MARÍA ARGUEDAS

Rengifo de la Cruz Elías (Lima, Perú)

Entre 1933 y 1969, el escritor peruano José María Arguedas publicó veintiséis cuentos. Algunos de ellos constituyen textos fundamentales en el entendimiento de su producción total a la que se suman novelas, poemas, ensayos, artículos, traducciones y recopilaciones de la tradición oral quechua. En el presente resumen, proponemos que estos cuentos se pueden dividir en tres etapas: búsqueda y definición de un estilo narrativo (1933-1935), exploración y experimentación de las posibilidades del cuento como género (1937-1945) e innovación del estilo y representación del mundo andino (1954-1969).

Del mismo modo, identificamos en su construcción discursiva la figura o arquetipo del Guerrero, definido por C. G. Jung (entre otros textos en *El hombre y sus símbolos*, Barcelona: Paidós, 1995) como la presencia de un sujeto que busca confrontarse con éxito contra la iniquidad del mundo, y la elaboración de una propuesta ética fundada en la ternura y el amor como ejes de los relatos cuyos referentes iniciales más significativos son «Warma kuyay» (1933-1935), «Agua» (1935) y «Orovilca» (1954).

Aunque, por un lado, la figura de la ternura ya ha sido estudiada en su narrativa, y, por otro lado, la función de la violencia ha sido encontrada como una variable significativa para revelar igualmente una cosmovisión andina; hasta el momento no se